

GAZETA

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 888
Vineri 3 martie
1967
4 pag. 25 bani

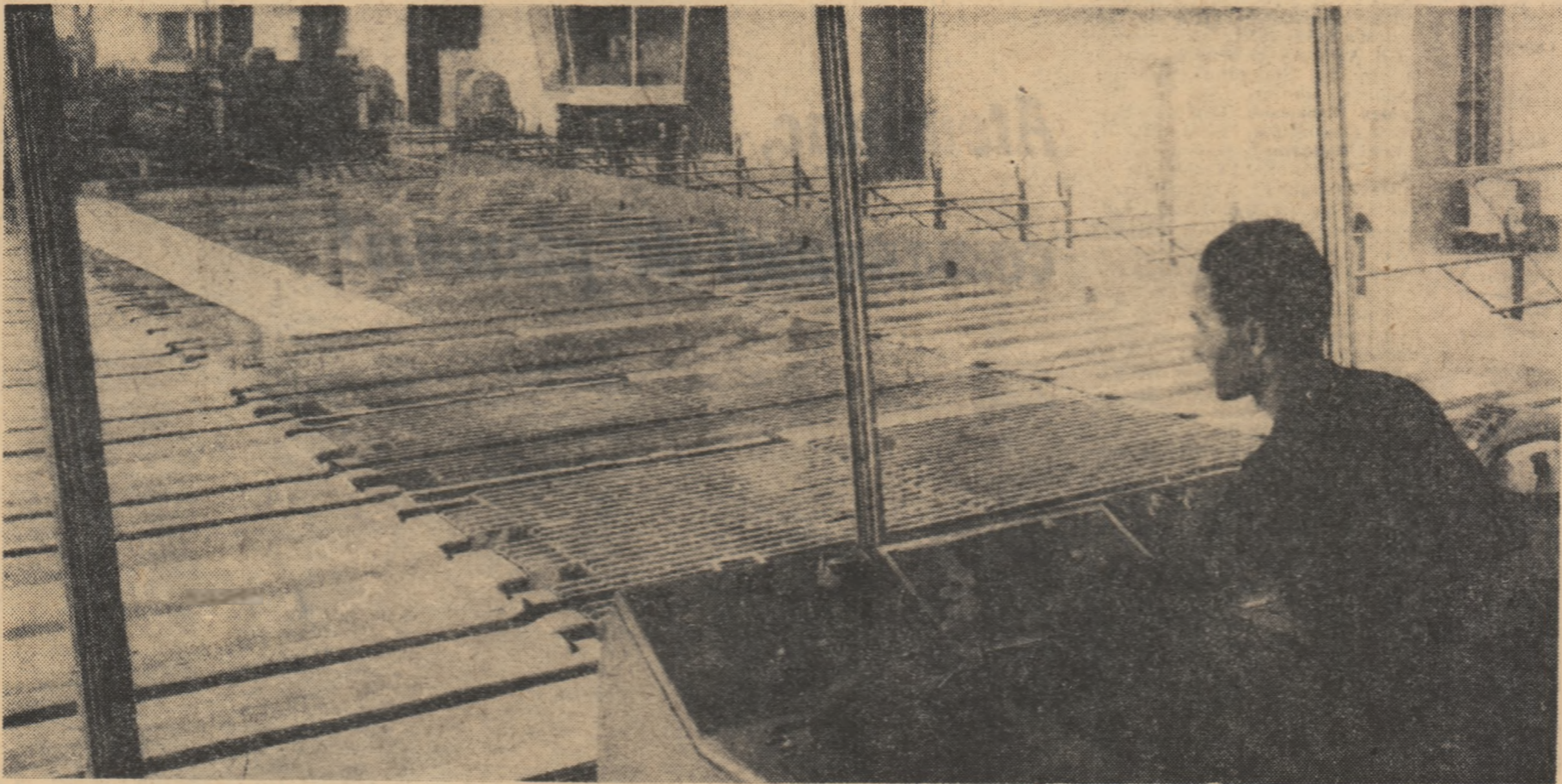
EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

8 MARTIE

Conf. univ. TAMARA DOBRIN
profector al Universității București

Un grup al plasticienilor din învățămînt

În urmă cu câteva luni consemnam la această rubrică prima manifestare publică a artiștilor plastici din școlile regiunii Bacău: expoziția regională de artă plastică a cadrelor didactice. Expresie a dragostei pentru artă și frumos, rod al talentului, al muncii învățătorilor și profesorilor de pe meleagurile băcăuane, expoziția s-a bucurat de o unanimă apreciere și a avut un larg ecou, însușind și încurajând alte asemenea manifestări. A urmat apoi expoziția personală de caricatură a profesorului Constantin Ciosu, deschisă la galeriile de artă ale Muzeului regional din Bacău. De curând, pe linia acestor frumoase realizări, sub egida Comitetului sindicalului învățămînt din orașul Bacău și cu sprijinul Casei regionale a creației populare, a luat ființă „grupul plasticienilor din învățămînt”, grup care înmănușiază peste 25 de cadre didactice. Constituirea acestui grup a fost marcată de deschiderea unei noi expoziții colective de pictură și grafică.

Omul din fața tabloului de comandă — o imagine a activității de viitor a absolvenților liceelor industriale

BUSOLA PRACTICII

Cit trebuie să dureze instructajul introductiv? • Citeva cerințe imperioase ale psihologiei muncii • Căi directe și ocolite către tehnica modernă

În liceele de specialitate

Urișea dezvoltare contemporană a tehnicii, producția mecanizată și automatizată complex, privită în perspectiva deceniilor viitoare — față de indiciile nivelului la care trebuie să se desfășoare procesul de învățămînt în liceele de specialitate. Omul din fața tabloului de comandă al instalațiilor automatizate, cel care supraveghează desfășurarea proceselor tehnologice executate de agregatele acționate prin comandă-program, specialistul de calificare medie a cărui pondere în producție crește continuu, devin imaginea prototip a „produsului finit” solicitat liceelor cu specific industrial. Probleme similare, în legătură cu agrozootehnica înaintată și lucrările de hidroameliorații ridice și pregătirea elevilor din liceele agricole și de mecanizare a agriculturii, după cum pătrunderea utilajului electronic în evidența contabilă și utilizarea pe scară largă în acest domeniu al statisticii matematice stabilesc cerințe mari față de pregătirea elevilor din liceele economice.

diferențieri în ceea ce privește nivelul la care se desfășoară instructajul introductiv (nu și timpul afectat acestuia), înțelegim și la Liceul industrial din cadrul Grupului școlar profesional și tehnic pentru construcții de mașini din Capitală, ca și la Liceul de mecanizare a agriculturii din cadrul Grupului școlar profesional și tehnic agricol din Craiova.

AL DOILEA CADRU: Asistăm la practica elevilor Liceului industrial pentru industria ușoară din București. Condițiile materiale pe care le oferă atelierul-școală sînt de astă dată la limita între suficient și nesatisfăcător. Instructajul, care se referă tot la lucrări de lăcătușărie, cuprinde în plus și indicații foarte amănunțite privind calitățile materialului asupra cărui se execută prelucrarea (o incursiune vagă dar cronofagă în domeniul metalelor feroase, împănată cu destule considerații empirice).

De altfel, întregul instructaj introductiv nu se ridică la nivelul științific cerut. Alături de lipsa de îndeminare a elevilor — în rîndurile cărora se numără un procent însemnat de fete — aceștia acuză, în ultima parte a ședin-

ței de practică, o oboseală accentuată, unii fiind siliți chiar să întrerupă lucrul pentru a se odihni. Aceeași situație și la Liceul industrial pentru industria ușoară din Iași.

AL TREILEA CADRU: Liceul industrial pentru industria chimică din Iași. Aici, în multe ședințe de practică elevii pierd efectiv și vizibil timpul. Grupul școlar care tutează activitatea acestui liceu vedește o ciudată mentalitate cu privire la materialele pe care le-a primit în custodie, astfel încît la orele de practică elevii nu dispun nici de suficient material de prelucrare, nici de suficiente unelte de lucru corespunzătoare din punct de vedere tehnic.

Neconcordanțe și cursuri teoretice deghizate

Care sînt cauzele exageratei desfășurări în timp a instructajului introductiv?

• Dintru început se remarcă o vădită neconcordanță între programa de instruire practică și studiul efectuat de elevi asupra

(Continuare în pag. 4-a)

În acel zburciunat 1907...

DUMITRU ALMAȘ

Primul document: într-o zi cenușie de la începutul lui februarie 1907, administratorul moșiei Flămînză pînămuiește „un locutor”, din cei chemați să a face contracte de munci agricole. Pe administrator îl cheama Constantinescu. Simplificînd, de aici s-a stîrnit mînta lui 1907. A fost o palmă, o batjocură obișnuită. În decursul veacurilor tîrîniilor vor fi primit milioane de palme și de pumni, de bătaii la scară și la butuc, de schinguituri și batjocuri. Dar cea a administratorului din Flămînză a umplut preaplînul suferințelor și a deziluziilor furia multîmii obișnuite. De ce? Pentru că sătenii nu mai puteau răbda de foame. Pentru că numeroasele rămășițe feudale frînau orice aspirație a oamenilor brazdei. Pentru că „învoielile” erau, de fapt, crunte jecmăneli. Pentru că plocoanele și rușeturile nu mai sfîrșeau.

Pentru că arenda trecea de 90 lei falcea. Pentru că munca „la tarla” era nedreaptă și saraonică. Pentru că amenziile și pumni vechiului planu cu atît mai imbelșugat cu cît cerul era mai sec de nori și ogorul mai sîrac în roade. Pentru că pacostea proprietarilor se conjugase cu năpasta arendașilor, de două și chiar de trei trepte, paraziți și excroci, care se îngărau pe spinarea țărănilor. Dar molimile? Dar judecățile nedrepte? Dar datorile cu procente absurde? Dar lipsa oricărui drepturi?

Și toate astea în momentul străduțelor serbări ale jubileului de 40 de ani ai domniei lui Carol I. Avea dreptate N. Iorga intitulîndu-și articolul „Ascundeți țărăni!” „Nu-i lăsați să umble slobozi — scria el — pentru a strica prin neputa lor neonorocire efectul cuvîntărilor înfocate în care triumfă avîntul

sampaniei plătite de stat, adică tot de dinși, robii săbătăciți ai brazdei negre!”. Cu o mușcătoare ironie Iorga recomandă oficialității să confecționeze țărani de operată pentru un decor potenkinian, de paradă. „Iar pe vîta cîmpului respingîți-o-n pumni, ascundeți-o în vizuină, ca să nu strice bucuria risipei din anul jubiliar. Țiăți mîna pelagrosă care scrie pe pîreții aurii ai saltelei de banchetă un nou „Mane, Techel, Fares!”

Cauza esențială a miniei populare din 1907: nedreapta distribuție a pămîntului. Pămîntul! Nu-l aveau tocmai cei care-l munceau. Nu-l aveau tocmai cei care-l sileau să dea pîinea și laptele și mierea țării.

Dar, în februarie 1907, baierle răbdării s-au rupt. Cum genial intuise Coșbuc: „Să nu dea Dumnezeu cel sînt! Să vrem noi

singe, nu pămînt...” De la Flămînză, Rădeni și Stroești, răscala a poporului spre miază-zi. Din sat în sat, din plasă în plasă, din județ în județ. A cuprins toată Moldova. Iar din primele zile ale lui martie au vîlvot și Buzăul, Ialomița, Vlașca, Teleormanul, Oltenia. O întreagă țară sub topoare, coase, fureci și minie. O țară întreagă cu făclia luptei sub streșina conacelor.

Asta în ciuda batometelor și a tunurilor așezate în bătăie. Răscala a fost spontană, haotică și nestăvilită. Totuși, semnele organizării n-au lipsit: în unele sate țărani se înconau cu bărbății cei mai curajoși în frunte, călări. Astfel de detașamente au lovit Botoșani, Iașul, Buzăul, Giurgiu, Craiova.

(Continuare în pag. 4-a)

„Liceu”

La Editura Tineretului se pregătește o nouă colecție, intitulată LI-CEU, adresată elevilor din clasele IX—XII. Ea își propune ca, urmărind programa școlară, să contribuie la lărgirea orizontului intelectual al tinerilor cititori. Colecția va avea un caracter enciclopedic, fiind concepută pe mai multe serii: limbă și literatură, istorie-geografie, matematică - astronomie, fizică-chimie, științe naturale, științe sociale etc. În cele 200—300 de pagini ale fiecărui volum editorii vor selecta opere de artă și lucrări reprezentative, însoțindu-le de studii introductive, ca și de un bogat aparat critic, planșe, hărți, scheme.

Revista elevilor

Un eveniment deosebit în viața Liceului „Cuza Vodă” din Huși: a apărut „Zorile”, primul număr al revistei literare a elevilor, realizată, cu mijloace proprii, sub îndrumarea colectivului de profesori. Aceasta revistă — ne scrie profesora Ana Olah — este de fapt seria a 11-a a revistei „Zorile” care a apărut în anul 1930. Primul număr al noii serii, primit cu multă satisfacție în școală, a reunit numele a numeroși profesori și a celor mai buni elevi. El a fost închinat în întregime școlii — care a împlinit de curînd 77 de ani — și marii personalități din istoria poporului român al cărui nume îl poartă aceasta — Cuza Vodă.

Pentru numerele viitoare se pregătesc noi articole, rapoarte, creații literare și artistice izvorite din viața școlii, din preocupările actuale ale elevilor și profesorilor ei.

La răsăritul lor, urăm „Zorilor” mult succes.

Fenomene care blochează un întreg angrenaj

Formarea viitorilor specialiști cu calificare medie în cadrul liceelor de specialitate presupune perfectă funcționare a unui angrenaj triplu: pregătirea de cultură generală, studiul cunoștințelor tehnice și însușirea deprinderilor practice. Desigur, cîteva luni constituie un interval de timp prea scurt pentru a putea desprinde o serie de concluzii ample. Totuși, perioada care a trecut de la începutul primului an de activitate în liceele de specialitate permite de pe acum cîteva constatări. Cea mai pregnantă dintre ele este următoarea: dacă, în general, abordarea problemelor privind pregătirea de cultură generală se situează la un nivel satisfăcător, dacă studiul cunoștințelor de cultură tehnică se încadrează și el în limitele cerințelor formulate, piesa de slabă rezistență a acestui angrenaj deosebit de sensibil se relevă a fi activitatea practică.

În sumar:

Programa de bazele marxism-leninismului pentru examenele de gradul definitiv și gradul II. — pag. a 2-a.

Atenție, comandanți de pionieri! — pag. a 2-a.

Ancheta noastră: Gramatica în școală — pag. a 3-a.

Dar să urmărim mai întîi cîteva secvențe înregistrate „pe viu”.

PRIMUL CADRU: Liceul industrial pentru construcții de mașini de la Grupul școlar profesional și tehnic „Unirea” din Galați. Atelierele-școală ale grupului școlar, cu o reputație bine stabilită în ceea ce privește nivelul deosebit al dotării tehnico-materiale de care dispun, oferă elevilor din anul I al liceului industrial condiții dintre cele mai bune pentru lucru. Cum sînt însă folosite cele șase ore prevăzute în cadrul fiecărei săptămîni pentru practica în atelier? Ziua de atelier începe, așa cum este și firesc, cu instructajul introductiv efectuat de maestrul-instructor. Durata acestui instructaj — în medie o oră și jumătate, ajungînd uneori chiar și pînă la două ore, depășește cu mult timpul afectat în mod obișnuit acestui moment al lecției practice, căpătînd caracterul unei veritabile lecții de tehnologie a lăcătușăriei. Expunerea, deși corectă, are un caracter practicist, oglîndind cultura tehnică și posibilitățile maestrului-instructor care are la bază o școală profesională și o școală tehnică de maistri. Majoritatea elevilor își notează explicațiile, apoi procesul tehnologic și schița, în maculatoare.

Piesa ce urmează a fi executată — un ciocan de 500 de grame — deși nu prezintă, privită din unghiul întuirii ei, dificultăți prea mari, se dovedește, în raport cu priceperile elevilor, destul de pretențioasă în ceea ce privește executarea propriu-zisă a operațiilor (de pildă pilirea). Mai ales în prima oră care urmează hiperdimensionatului instructaj introductiv, elevii arată destul de multă nesigurăță, vădînd în repetate rînduri ezitări, au poziții defectuoase de lucru, care solicită intervenția maestrului. Cînd, în sfîrșit, cea mai mare parte dintre ei reușesc să intre într-un ritm normal de lucru, ședința de instructaj... se termină.

Situații asemănătoare, cu minime

Programa de bazele marxism-leninismului pentru examenele de gradul definitiv și gradul II I. Învățători și educatoare

I. Partidul Comunist Român, organizatorul și conducătorul luptei maselor pentru construirea socialismului și desăvârșirea construcției socialiste. Creșterea rolului conducător al partidului în etapa actuală de dezvoltare a țării noastre. Activitatea P.C.R. pentru dezvoltarea relațiilor tovarășești cu partidele comuniste și muncitorești frățești, pentru întărirea unității și coeziunii mișcării comuniste mondiale.

II. Revoluția populară în țara noastră. Cauzele obiective, sarcinile și forțele motrice. Victoria deplină și definitivă a socialismului în țara noastră. Procesul de desăvârșire a construcției socialismului în Republica Socialistă România.

III. Statul socialist — instrument principal al construirii socialismului în patria noastră. Creșterea rolului statului în condițiile desăvârșirii construcției socialismului. Dezvoltarea democrației socialiste în actuala etapă de dezvoltare în țara noastră.

IV. Principalele trăsături ale politicii P.C.R. de dezvoltare continuă a forțelor de producție și perfecționare a relațiilor de producție socialiste. Industrializarea socialistă — obiectiv central al politicii economice a P.C.R. Continuarea în ritm intens a industrializării socialiste. Dezvoltarea intensă și multilaterală a agriculturii.

V. Știința și rolul ei în dezvoltarea societății. Revoluția tehnico-stiințifică contemporană. Știința forță de producție. Dezvoltarea științei în țara noastră. Măsurile luate de partid și statul nostru pentru dezvoltarea științei.

VI. Revoluția culturală — parte integrantă a procesului de construire și desăvârșire a construcției socialismului. Politica P.C.R. de față și dezvoltare a culturii și conștiinței socialiste. Creșterea rolului conștiinței socialiste în țara noastră.

VII. Rezolvarea problemei naționale — sarcină a revoluției socialiste. Politica P.C.R. de rezolvare a problemei naționale. Unitatea socialistă a întregului popor. Influența și dezvoltarea națiunilor socialiste. Rolul istoric al națiunilor socialiste. Mișcările de eliberare națională antiimperialiste.

VIII. Antimperialismul socialist și internaționalismul proletar. Politica P.C.R. de educare a maselor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar. Rolul școlii în educarea elevilor în spiritul

antimperialist și al internaționalismului socialist.

IX. Politica externă a Republicii Socialiste România. România — factor activ în lupta pentru pace și progres social.

X. Sistemul mondial socialist. Relațiile dintre țările socialiste — relații de tip nou. Contribuția P.C.R. la definirea naturii relațiilor dintre țările socialiste. Contribuția țării noastre la întărirea sistemului socialist mondial.

Bibliografie

Karl Marx și Fr. Engels: Manifestul Partidului Comunist, în Marx-Engels, Opere alese, vol. I, 1955.

Fr. Engels: Dezvoltarea socialismului de la utopia la știință, Opere alese, vol. II, Ed. P.M.R. 1952.

V. I. Lenin: Despre stat, Opere vol. 29, E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin: Economicul și politicul în epoca dictaturii proletariului, Opere vol. 30, E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin: Despre cooperatie, Opere alese, vol. II, sau Opere vol. 33, E.P.L.P. 1957.

V. I. Lenin: Sarcinile Uniunii Tineretului, Opere, vol. 31, E.P.L.P. 1957.

Rezoluția Congresului al IX-lea al P.C.R.

Directivile Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economiei naționale în perioada 1966—1970.

Directivile Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la valorificarea surselor energetice și electrificarea țării în perioada 1966—1975.

Constituția Republicii Socialiste România.

Statutul Partidului Comunist Român.

N. Ceaușescu: Raportul C.C. al P.C.R. cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea și Congresul al IX-lea al P.C.R.

N. Ceaușescu: Raport cu privire la proiectul de Constituție a Republicii Socialiste România.

N. Ceaușescu: Expunere prezentată la Plenara C.C. al P.C.R. din 11—12 noiembrie 1965.

N. Ceaușescu: Expunere cu privire la îmbunătățirea organizării și îndrumării activității de cercetare științifică (prezentată la sesiunea M.A.N. din 20—22 dec. 1965).

N. Ceaușescu: Expunere prezentată la Congresul cooperativelor agricole de producție (Știința din 8 martie 1966).

N. Ceaușescu: Partidul Comunist Român — continuator al luptei re-

voluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor muncitorești și socialiste din România. (Raport prezentat la a 45-a aniversare a P.C.R.).

N. Ceaușescu: Planul cincinal — o nouă etapă de progres și prosperitate în viața poporului român, în înflorirea României socialiste.

N. Ceaușescu: Cuvintare la Congresul al VIII-lea al U.T.C. (Știința din 24 martie 1966).

N. Ceaușescu: Pentru progresul continuu al științei, învățămîntului și culturii românești, Broșură, Editura Politică, 1966.

N. Ceaușescu: Cuvintare ținută la Plenara C.C. al P.C.R. din dec. 1966.

Chivu Stoica: Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de 10 ani pentru dezvoltarea energetică.

Ion Gh. Maurer: Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de dezvoltare a economiei naționale pe perioada 1966—1970.

Gh. Apostol: Raportul cu privire la proiectul Statutului Partidului Comunist Român.

Alex. Birlădeanu: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Emil Bodnarus: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Alex. Drăghici: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești — îndatorire supremă (Articol publicat în „Știința” din 28 februarie 1967).

Pentru studierea problemelor din program se mai recomandă următoarele lucrări și articole:

Petre Constantin: „Creșterea rolului conducător al P.C.R.”. Revista de filozofie nr. 4/1966.

I. Rădulescu: „Despre rolul statului nostru socialist”. Lupta de clasă nr. 3/1966.

I. Rădulescu: Dialectica dezvoltării forțelor și relațiilor de producție în Republica Socialistă România. (Broșura).

C. Vlad: „Statul și națiunea”. Revista de filozofie nr. 7/1966.

Momente din istoria P.C.R. — Culegere de articole — Ed. Politică 1966.

Ion Oprea, Nicolae Popescu, Cornel Alimășan: „Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din ianuarie — februarie 1933”. Lupta de clasă nr. 2/1966.

Stefan Voicu: „Pagini de luptă a P.C.R. împotriva fascismului, pentru independență și suveranitate națională”. Lupta de clasă nr. 5/1966.

N. Ceaușescu: Partidul Comunist Român — continuator al luptei re-

Schimbul de opinii duce întotdeauna la organizarea unor acțiuni atractive

Atențiune, comandanți de pionieri!

PROGRAMUL DE ACTIVITATE

al detașamentului, fără a se referi la latura lui scripcă — care poate genera iluzii — reprezentate prin imaginea arhaică a unui copil, în loc de un tânăr, prieten, educat, obișnuit cu viața de democrație. Tinerii din zilele noastre, care cresc și se dezvoltă în condițiile unei societăți socialiste, trebuie să fie conștienți de rolul și responsabilitățile care le revin în construirea și dezvoltarea țării noastre.

Și în această privință, trebuie să fim conștienți de faptul că, în condițiile unei societăți socialiste, copilul nu este doar un individ, ci este un element al unei colectivități. El trebuie să fie educat să lucreze în echipă, să respecte regulile și să fie responsabil față de ceilalți. Acestea sunt valorile care îl vor pregăti pentru viața de adult în societatea noastră.

În acest context, activitățile de pionierie sunt deosebit de importante. Ele oferă copiilor ocazia să participe activ la viața colectivității, să își asume responsabilități și să își dezvolte abilitățile. Prin intermediul acestor activități, copiii învață să lucreze în echipă, să respecte regulile și să fie responsabili față de ceilalți.

De aceea, este esențial să acordăm atenție deosebită activităților de pionierie. Trebuie să asigurăm că copiii au acces la toate activitățile necesare și să îi încurajăm să participe activ. Prin astfel de măsuri, vom contribui la formarea unor tineri conștienți și responsabili, gata să lucreze în echipă și să își asume responsabilitățile care le revin în construirea și dezvoltarea țării noastre.

În concluzie, activitățile de pionierie sunt deosebit de importante pentru formarea și dezvoltarea copiilor în societatea noastră. Trebuie să acordăm atenție deosebită acestor activități și să îi încurajăm să participe activ. Prin astfel de măsuri, vom contribui la formarea unor tineri conștienți și responsabili, gata să lucreze în echipă și să își asume responsabilitățile care le revin în construirea și dezvoltarea țării noastre.

II. Profesori de toate specialitățile

I. Marxism-leninismul — teoria dezvoltării a clasei muncitorești. Contribuția P.C.R. la dezvoltarea și îmbogățirea teoriei și experienței mișcării comuniste internaționale.

II. Producția materială — temelie dezvoltării sociale. Producția bunurilor materiale — baza existenței societății. Raportul dialectic dintre bază și superstructura societății. Poporul — fauritorul istoriei. Rolul personalității în istorie.

III. Partidul marxist-leninist — conducătorul luptei pentru transformarea revoluționară a societății. Principalele de organizare a partidului revoluționar. Statutul P. C. R. — sinteză a noilor condiții istorice și a stadiului actual al luptei pentru desăvârșirea construcției socialiste. Întărirea continuă a rolului conducător al partidului în etapa actuală în țara noastră. Mișcarea comunistă internațională, cea mai influentă forță politică, cel mai important factor al progresului social. Principalele relații dintre partidele comuniste. Activitatea P.C.R. pentru dezvoltarea relațiilor tovarășești cu partidele comuniste și muncitorești frățești, pentru întărirea unității și coeziunii mișcării comuniste mondiale.

IV. Revoluția socialistă — fenomen obiectiv al dezvoltării societății. Aliața clasei muncitorești cu țărănimii și cu alte categorii sociale, factor important în pregătirea și înfruptarea revoluției socialiste. Politica P.C.R. de înfăptuire a revoluției socialiste în țara noastră. Victoria deplină și definitivă a socialismului în țara noastră.

V. Problema războiului și a păcii în epoca contemporană. Accentuarea caracterului agresiv al imperialismului în epoca actuală. Apariția și dezvoltarea mișcării antifundamentaliste a zitelor noastre. Politica Republicii Socialiste România — factor activ în lupta pentru pace și progres social.

VI. Statul socialist — instrument principal al construirii socialismului în patria noastră. Creșterea rolului statului în condițiile desăvârșirii construcției socialismului. Dezvoltarea democrației socialiste în etapa actuală în țara noastră.

VII. Principalele trăsături ale politicii P.C.R. de dezvoltare a forțelor de producție și perfecționare a relațiilor de producție socialiste. Industrializarea socialistă — obiectiv central al politicii economice a P.C.R. Continuarea în ritm intens a industrializării socialiste. Dezvoltarea intensă și multilaterală a agriculturii.

VIII. Știința și rolul ei în dezvoltarea societății. Revoluția tehnico-stiințifică contemporană. Știința forță de producție. Dezvoltarea științei în țara noastră. Măsurile luate de partid și statul nostru pentru dezvoltarea științei.

IX. Revoluția culturală — parte integrantă a procesului de construire și desăvârșire a construcției socialismului. Politica P.C.R. de față și dezvoltare a culturii și conștiinței socialiste. Creșterea rolului conștiinței socialiste în țara noastră.

X. Rezolvarea problemei naționale — sarcină a revoluției socialiste. Politica P.C.R. de rezolvare a problemei naționale. Unitatea socialis-

tă a întregului popor. Influența și dezvoltarea mișcării antifundamentaliste a zitelor noastre. Mișcările de eliberare națională antiimperialiste.

XI. Patriotismul socialist și internaționalismul proletar. Politica P.C.R. de educare a maselor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar. Rolul școlii și al cadrelor didactice în educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului socialist.

XII. Sistemul mondial socialist — relații de tip nou. Contribuția P.C.R. la definirea naturii relațiilor dintre țările socialiste. Contribuția țării noastre la întărirea sistemului socialist mondial.

BIBLIOGRAFIE

K. Marx și Fr. Engels: Manifestul Partidului Comunist, în Marx-Engels — Opere alese, vol. I, 1955.

K. Marx: Capitalul, vol. I, Postfață la ed. a II-a, Ed. Politică, 1960.

K. Marx: Prefață la cartea „Contribuția la critica economiei politice”. K. Marx și Fr. Engels — Opere alese, vol. I, ed. 1955.

K. Marx: Critica programului de la Gotha, în K. Marx și Fr. Engels — Opere alese, vol. II, ed. 1955.

K. Marx: Scrioarea către Weydeneyer K. Marx și Fr. Engels — Opere alese, vol. II, Ed. P.M.R. 1952.

Fr. Engels: Dezvoltarea socialismului de la utopia la știință, Opere alese, vol. II, Ed. P.M.R. 1952.

Fr. Engels: Originea familiei, a proprietății private și a statului — Marx-Engels — Opere alese, vol. II, E.S.P.L.P. 1955.

V. I. Lenin: Trei izvoare și trei părți constitutive ale marxismului, Opere, vol. 19, E.P.L.P. 1957.

V. I. Lenin: Lupta pentru pace și progres social, Opere, vol. 21, Ed. P.M.R. 1952.

V. I. Lenin: Imperialismul — stadiul cel mai înalt al capitalismului, Opere, vol. 22, 1952.

V. I. Lenin: Despre stat — Opere, vol. 29, E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin: Statul și revoluția, Opere, vol. 25, E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin: Marea revoluție — Opere, vol. 29, E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin: Economicul și politicul în epoca dictaturii proletariului, Opere, vol. 30, E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin: Despre cooperatie, Opere, vol. 33, E.P.L.P. 1957.

Rezoluția Congresului al IX-lea al P.C.R.

Directivile Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economiei naționale în perioada 1966—1970.

Directivile Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la valorificarea surselor energetice și electrificarea țării în perioada 1966—1975.

Constituția Republicii Socialiste România.

N. Ceaușescu: Raportul C. C. al P.C.R. cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea și Congresul al IX-lea al P.C.R.

N. Ceaușescu: Raport cu privire la proiectul de Constituție a Republicii Socialiste România.

N. Ceaușescu: Expunerea pre-

zentată la Plenara C.C. al P.C.R. din 11—12 noiembrie 1965.

N. Ceaușescu: Expunere prezentată la Congresul cooperativelor agricole de producție (Știința din 8 martie 1966).

N. Ceaușescu: Partidul Comunist Român — continuator al luptei re-

voluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor muncitorești și socialiste din România. (Raport prezentat la a 45-a aniversare a P.C.R.).

N. Ceaușescu: Planul cincinal — o nouă etapă de progres și prosperitate în viața poporului român, în înflorirea României socialiste.

N. Ceaușescu: Cuvintare la Congresul al VIII-lea al U.T.C. (Știința din 24 martie 1966).

N. Ceaușescu: Pentru progresul continuu al științei, învățămîntului și culturii românești, Broșură, Ed. Politică, 1966.

N. Ceaușescu: Cuvintare ținută la Plenara C.C. al P.C.R. din dec. 1966.

Chivu Stoica: Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de 10 ani pentru dezvoltarea energetică.

Ion Gh. Maurer: Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de dezvoltare a economiei naționale pe perioada 1966—1970.

Gh. Apostol: Raportul cu privire la proiectul Statutului Partidului Comunist Român.

Alex. Birlădeanu: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Emil Bodnarus: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Alex. Drăghici: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești — îndatorire supremă (Articol publicat în „Știința” din 28 februarie 1967).

Pentru studierea problemelor din program se mai recomandă următoarele lucrări și articole:

C. Vlad: „Dialectica bazei și superstructurii în condițiile socialismului” (în vol. Dezvoltarea suprastructurii socialiste în România, Ed. Politică, 1966).

C. Vlad: „Statul și națiunea”, — Revista de filozofie nr. 7/1966.

Petre Constantin: „Creșterea rolului conducător al P.C.R.” — Revista de filozofie nr. 4/1966.

I. Rădulescu: „Despre rolul statului nostru socialist”. — Lupta de clasă nr. 3/1966.

I. Rădulescu: Dialectica dezvoltării forțelor și relațiilor de producție în Republica Socialistă România.

Momente din istoria P.C.R. — Culegere de articole — Ed. Politică 1966.

Ion Oprea, Nicolae Popescu, Cornel Alimășan: „Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din ianuarie — februarie 1933”. — Lupta de clasă nr. 2/1966.

Stefan Voicu: „Pagini de luptă a P.C.R. împotriva fascismului, pentru independență și suveranitate națională”. — Lupta de clasă nr. 5/1966.

N. Ceaușescu: Partidul Comunist Român — continuator al luptei re-

voluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor muncitorești și socialiste din România. (Raport prezentat la a 45-a aniversare a P.C.R.).

N. Ceaușescu: Planul cincinal — o nouă etapă de progres și prosperitate în viața poporului român, în înflorirea României socialiste.

N. Ceaușescu: Cuvintare la Congresul al VIII-lea al U.T.C. (Știința din 24 martie 1966).

N. Ceaușescu: Pentru progresul continuu al științei, învățămîntului și culturii românești, Broșură, Ed. Politică, 1966.

N. Ceaușescu: Cuvintare ținută la Plenara C.C. al P.C.R. din dec. 1966.

Chivu Stoica: Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de 10 ani pentru dezvoltarea energetică.

Ion Gh. Maurer: Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de dezvoltare a economiei naționale pe perioada 1966—1970.

Gh. Apostol: Raportul cu privire la proiectul Statutului Partidului Comunist Român.

Alex. Birlădeanu: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Emil Bodnarus: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Alex. Drăghici: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești — îndatorire supremă (Articol publicat în „Știința” din 28 februarie 1967).

Pentru studierea problemelor din program se mai recomandă următoarele lucrări și articole:

C. Vlad: „Dialectica bazei și superstructurii în condițiile socialismului” (în vol. Dezvoltarea suprastructurii socialiste în România, Ed. Politică, 1966).

C. Vlad: „Statul și națiunea”, — Revista de filozofie nr. 7/1966.

Petre Constantin: „Creșterea rolului conducător al P.C.R.” — Revista de filozofie nr. 4/1966.

I. Rădulescu: „Despre rolul statului nostru socialist”. — Lupta de clasă nr. 3/1966.

I. Rădulescu: Dialectica dezvoltării forțelor și relațiilor de producție în Republica Socialistă România.

Momente din istoria P.C.R. — Culegere de articole — Ed. Politică 1966.

Ion Oprea, Nicolae Popescu, Cornel Alimășan: „Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din ianuarie — februarie 1933”. — Lupta de clasă nr. 2/1966.

Stefan Voicu: „Pagini de luptă a P.C.R. împotriva fascismului, pentru independență și suveranitate națională”. — Lupta de clasă nr. 5/1966.

N. Ceaușescu: Partidul Comunist Român — continuator al luptei re-

voluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor muncitorești și socialiste din România. (Raport prezentat la a 45-a aniversare a P.C.R.).

N. Ceaușescu: Planul cincinal — o nouă etapă de progres și prosperitate în viața poporului român, în înflorirea României socialiste.

N. Ceaușescu: Cuvintare la Congresul al VIII-lea al U.T.C. (Știința din 24 martie 1966).

N. Ceaușescu: Pentru progresul continuu al științei, învățămîntului și culturii românești, Broșură, Ed. Politică, 1966.

N. Ceaușescu: Cuvintare ținută la Plenara C.C. al P.C.R. din dec. 1966.

Chivu Stoica: Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de 10 ani pentru dezvoltarea energetică.

Ion Gh. Maurer: Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de dezvoltare a economiei naționale pe perioada 1966—1970.

Gh. Apostol: Raportul cu privire la proiectul Statutului Partidului Comunist Român.

Alex. Birlădeanu: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Emil Bodnarus: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Alex. Drăghici: Cuvintare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești — îndatorire supremă (Articol publicat în „Știința” din 28 februarie 1967).

Pentru studierea problemelor din program se mai recomandă următoarele lucrări și articole:

C. Vlad: „Dialectica bazei și superstructurii în condițiile socialismului” (în vol. Dezvoltarea suprastructurii socialiste în România, Ed. Politică, 1966).

C. Vlad: „Statul și națiunea”, — Revista de filozofie nr. 7/1966.

Petre Constantin: „Creșterea rolului conducător al P.C.R.” — Revista de filozofie nr. 4/1966.

I. Rădulescu: „Despre rolul statului nostru socialist”. — Lupta de clasă nr. 3/1966.

I. Rădulescu: Dialectica dezvoltării forțelor și relațiilor de producție în Republica Socialistă România.

Curs unic de biologie în liceu?

Cu ceva timp în urmă, în paginile „Gazetei învățământului” (nr. 841/1966) și ale „Revistei de pedagogie” (nr. 3/1966), un grup de cercetători de la Institutul de științe pedagogice propunea alcătuirea unei programe unice de predare a biologiei pentru întreaga școală. Am studiat amănunțit această propunere și, după începerea anului școlar, am făcut și unele sondaje în legătură cu posibilitatea predării unui asemenea curs.

Cursuri oarecum unice se predau în liceele noastre la literatura română, la matematică, în parte la istorie, la geografie etc. De ce atunci nu am adopta și un curs unic de predare a biologiei? În primul rând, pentru că disciplinele biologice — zoologie, botanică, anatomie și fiziologia omului etc. — deși au în mare același obiect de studiu, sunt foarte diferite atât ca metodă de cercetare, cât și ca metodă de expunere, ceea ce nu se întinde pe diferitele perioade ale istoriei sau ale istoriei literaturii, cu disciplinele matematice și științifice. De altfel, însuși proiectul programelor prezentat de autorii propunerii nu reușește să dea un aspect unitar cursului unic de biologie.

Acest curs ar urma să înceapă în clasa a IX-a, cu studiul biologiei generale. Dar au oare absolvenții clasei a VIII-a posibilitatea să înțeleagă probleme de asemenea complexitate cum sînt cele referitoare la metodele, mijloacele și procedeele de cercetare în biologie, la proprietățile materiei vii, la influența radiațiilor asupra materiei vii, la deosebiri între materia vie și cea nevie etc., unele din ele încă neclarificate total nici de știința biologică? Fără îndoială că nu.

Să analizăm însă, fie și pe scurt, proiectul programelor propuse. Să ne oprim, de pildă, la materia prevăzută pentru clasa a IX-a. Se pare că încă de la primul capitol, de dragul „unității”, problemele au fost asamblate artificial. Este știut, astfel, că metodele de cercetare nu sînt comune diferitelor ramuri ale biologiei, ci sînt specifice fiecărei discipline. Așadar ele ar trebui studiate la capitolele respective ale acestui curs unic. În ansamblul lor, toate problemele cuprinse în primele capitole necesită din partea elevilor cunoștințe solide de botanică, zoologie și geografie. Prin natura lor, ele au rolul unor corolar menit să generalizeze un bogat volum de cunoștințe din domeniul biologiei. Se pune întrebarea: pe ce pot să fundamenteze profesorii predarea unor probleme esențiale — ca de pildă metabolism, regenerare, moarte, unitatea materiei vii, originea vieții pe pământ etc. — insuficient lămurite chiar pentru unii specialiști? Programul în sine, fără a arăta la ce nivel urmează să fie prezentată, ori, aici se naște o dilemă. Dacă vor fi expuse riguroso științific, elevii nu le vor asimila, întrucît depășesc posibilitățile lor. Dacă nu, atunci nu vor putea desprinde nici măcar ideea centrală — diversitatea și unitatea materiei vii — după cum nu vor putea înțelege nici problemele apariției vieții pe pământ. Apoi, ce pregătire de fizică și chimie au ei pentru a-și putea explica formarea pro-

teinelor și a acizilor nucleici, așa cum o cere programa? Capitolele cuprind cunoștințe despre specii și prin excelență sintetice. Este greu de crezut că elevul din clasa a IX-a, cu noțiunile de care dispune în acest domeniu, va fi în stare să înțeleagă ce este ecosistemul, cum au aparut speciile sau chiar definiția speciei. În plus, se naște întrebarea: există oare o definiție completă a speciei? Biologii spun că nu. Atunci, din numeroasele definiții care s-au dat speciei, care va fi adevărată și pe ce bază va fi explicată?

Cunoștințele prevăzute la subcapitolul despre radiații, cele despre specii, ecosistem, genetică moleculară etc. reprezintă, desigur, lucruri noi și interesante și sîntem de acord cu predarea lor, dar acolo unde le este locul, unde pot fi clar, științific expuse, adică după ce elevii au o bază solidă, formată prin studiul disciplinelor descriptive.

Dar chiar dacă am presupune că am găsi modalitatea de a preda la clasa a IX-a cunoștințele propuse în programă respectivă, nu am avea timpul necesar pentru aceasta. Numai pentru definirea noțiunilor, fără dezbaterile lor mai aprofundate, s-ar consuma toate cele circa 60 de ore afectate. Fără îndoială că nu ne putem limita numai la definiții și enunțuri, fără a le explica.

Pentru clasa a X-a programul de programă prevede, în primul rând, un capitol despre ereditate (genetică, citogenetică, genetică moleculară, genetica și ameliorarea plantelor), înscut cașezum acifia- cifici aici, deoarece ține tot de noțiunile generale care urmează să servească, după părerea autorilor, la studierea în continuare a botanicii, zoologiei și anatomiei comparate. În cea mai mare parte însă programa clasei a X-a prevede studiul plantelor. Considerăm bine venite aici problemele privitoare la studiul plantelor de pe teritoriul României. Societății însă că nu se poate preda organografia după studiul criptoamelor vasculare sau al gimnospermelor, în care intervine noțiunea de rădăcină sau de bulbă. Și, apoi, nu înțelegem un lucru. Contrazicând propriile lor puncte de vedere, autorii introduc un capitol referitor la ocrotirea plantelor în clasa a X-a și altul referitor la ocrotirea animalelor în clasa a XI-a. Dacă este vorba într-adevăr de un curs unic de biologie, atunci se impune un singur capitol, cu titlul „Ocrotirea naturii (peisaj, plante și animale) în Republica Socialistă România”.

Acest capitol și-ar găsi locul după studiul botanicii, zoologiei și geografiei. Tot către sfîrșit ar trebui să fie studiat și capitolul în care sînt prezentate figuri de biologi români.

În clasa a XII-a se prevede studiul comparat al anatomiei și fiziologiei. Este o propunere interesantă, dar foarte greu de realizat dacă ne gândim că timp cere un asemenea studiu. Vînd-nevînd orele se vor consuma cu repetarea majorității noțiunilor predate la zoologie, fără de care nu se poate concepe studiul anatomiei comparate. Atunci, cît timp rămîne pentru studiul anatomiei și fiziologiei omului? Or, este de necorect ca un absolvent de liceu să nu cunoască bine organismul uman. Desigur că pentru viitorul naturalist ar fi util studiul anatomiei și fiziologiei comparate, dar cîtă absolutivitate ai liceului din natură? Și, de altfel, acei care devin studiază această știință din profil în universitate.

Trăcerea în revistă a programelor relevă un fapt paradoxal: unele probleme prevăzute a fi predate la clasa a XII-a — de pildă împărțirea, probleme de horticultură, realizările de la noi în aceste domenii etc. — sînt mai ușor de înțeles și de reținut decît amplele probleme prevăzute pentru clasa a IX-a.

Părerea noastră este că în ultima clasă a liceului trebuie predat un curs de sinteză, care prin problemele ce le pune, prin generalizările ce se fac, prin modul de predare să-i apropie pe viitorul student de cursurile universitare.

Sîntem pentru modernizarea învățămîntului, dar nu de dragul modernizării. Programele și manualele trebuie într-adevăr să fie revizuite, scoțîndu-se din ele ceea ce este de prisos și ceea ce nu mai corespunde. Problemele trebuie tratate în așa fel încît elevii să înțeleagă evoluția ființelor vii, unitatea și diversitatea materiei vii. Trebuie introduse, în același timp, metode moderne de predare. Desigur, strădania autorilor care au întocmit această programă nu este totalmente inutilă. O serie de idei, unele capitole, sînt relevabile. Ele pot fi integrate într-o programă de științe biologice concepută modern, dar în care să se pornească de la realități concrete, de la cunoștințele capacitățile de înțelegere a elevilor, în raport cu vârsta și cu pregătirea lor anterioară.

Conf. dr. ZACHIU MATIC
Prof. LUCIA MATIC
Cluj

Laturi esențiale în pregătirea învățătorilor

Studiul istoriei României și al socialismului științific are o pondere deosebită în formarea profilului ideologic, intelectual și moral-politic al viitorilor învățători, chemați să desfășoare nu numai o activitate didactică, ci și o muncă politico-educativă și culturală în afara școlii, cu accent pe educarea patriotică a elevilor și orientarea muncii prin cunoașterea trecutului de luptă al poporului nostru și a politici științifice a Partidului Comunist Român.

Examenele de diplomă date la sfîrșitul anului școlar trecut de cea mai nouă promoție de învățători a scos în evidență faptul că un număr mare dintre aceștia au o pregătire bună și foarte bună în domeniul istoriei și științelor sociale. Ei cunosc semnificativ conținutul istoric studiat, au putut interpreta și caracteriza aceste evenimente. Mulți absolvenți ai liceelor pedagogice din Arad, Cluj, Băneasa, Constanța etc. au dovedit că au înțeles problemele fundamentale ale istoriei noastre, au sălbatizat în mod judicios în răspunsurile lor, unitatea și continuitatea poporului nostru pe teritoriul patriei, au dat răspunsuri bune în legătură cu rolul istoric al clasei muncii în evoluția noastră, au luptat activ pentru apărarea independenței țării, au luptat cu hotărîre și consecvență pentru construirea socialismului în patria noastră.

Au existat însă și candidați care au dat răspunsuri nesatisfăcătoare. Principalele lor deficiențe în pregătirea la istoria României, au constat în: volumul redus de cunoștințe în special în privința istoriei moderne și contemporane, în faptul că nu au putut descrie esențialul din aceste cunoștințe, că nu au știut să interpreteze evenimentele istorice și să le explice cauzele, să încadreze cronologic și să localizeze pe hartă unele fenomene istorice. Cunoștințele acestor candidați s-au redus la amănunte factologice: ei nu s-au putut ridica de la descrierea faptelor istorice la sinteză și generalizare, la explicarea fenomenelor.

Au existat lacune — deși în proporție mai mică — și în ceea ce privește pregătirea absolvenților la filozofie și socialism științific. Cauzele unor asemenea lacune în pregătirea viitorilor învățători se află, desigur, și în modul deficitar de predare al unor profesori, dar și în carențele planului de învățămînt al fostelor școli pedagogice. Astfel, ultima serie de absolvenți a studiat istoria României cu doi ani înainte de absolvire, iar problemele de materialism dialectic și materialism istoric după ce s-a încheiat studiul istoriei.

Prin nou plan de învățămînt al liceelor pedagogice unele dintre aceste carențe au fost lichidate. Putem trage însă concluzia că pe baza lui se va putea asigura o pregătire completă și temeinică a viitorilor învățători în domeniul istoriei României și al socialismului științific? După părerea noastră, nu. Studiul istoriei României fiind prevăzut pentru ultimul an, el se realizează concomitent cu studiul problemelor de filozofie și de so-

cialism științific. Prin urmare, viitorii absolvenți ai liceelor pedagogice vor parcurge nu numai istoria universală, ci și o bună parte din istoria patriei înainte de a studia problemele de materialism istoric, ceea ce are o pondere foarte mare în înțelegerea și interpretarea fenomenelor istorice și în constituirea bazei ideologice a studiului istoriei. Să menținem, în schimb, studiul istoriei politice în anul penultim, fără să se lînsă seama că prelungirea învățămîntului general la opt ani și durata liceelor pedagogice ar permite o restructurare a ordinii în care pot fi predate bazele marxism-leninismului. Considerăm că ar fi indicat, mai ales dacă avem în vedere specificul viitorilor profesori a celor care studiază în liceele pedagogice, să se acorde o atenție mai mare studiului filozofic marxist și în special materialismului istoric, acesta urmînd să fie prevăzut înaintea studiului socialismului științific și al economiei politice, în anul IV înainte de a se studia istoria patriei.

Pentru a înțelege bine istoria patriei și a o putea explica, la rîndul nostru cu claritate, viitorii învățători ar trebui să fie și buni cunoscători ai istoriei omului. Din actualul plan de învățămînt al liceelor pedagogice a fost înlăturat însă studiul conținutului precapitalist, ceea ce nu poate decât să dăuneze formării la elevi a unei concepții corecte despre societate și a unei păreri de ansamblu asupra istoriei universale. Sîntem de părere, de aceea, că în liceele pedagogice trebuie să se reintroducă studiul istoriei antice și evoluția mediului.

Pentru îmbunătățirea unor lacune în ceea ce privește volumul și calitatea cunoștințelor de istoria patriei ar fi bine ca programa să dea o extindere mai mare problemelor de istorie modernă și contemporană, eliminîndu-se unele teme secundare unele date de care viitorii învățători nu vor avea nevoie în activitatea lor și rezervîndu-se, totodată, timpul necesar pentru efectuarea unor lecții de sinteză atît pe parcursul anului școlar, cît și în perioada recapitulării finale.

Pe de altă parte, înțelegerea unor evenimente contemporane din istoria poporului nostru și a altor popoare în contextul istoriei universale cere o bună cunoaștere a geografiei politice a lumii, menită în același timp să întregască formația ideologic-politică a învățătorilor. Prin planul de învățămînt al liceelor pedagogice studiul geografiei este redus, însă, la predarea geografiei fizice și economice a lumii și a geografiei Republicii Socialiste România.

Fiește că ridicarea nivelului de pregătire al viitorilor învățători presupune, pe lîngă măsurile legate de structura și conținutul planului de învățămînt și programelor școlare pe care am înțeles să le menționăm aici, și îmbunătățirea muncii profesorilor de specialitate, sporirea exigenței acestora față de propria lor activitate și față de activitatea elevilor pe care-i pregătesc.

C. MINCĂ
Lector la I.P.C.D. București

„Sesiunea și propunerea”

Am dreptate prof. Florin Anghel, cînd sesizează în materialul „Sesiunea și propunerea”, apărut în nr. 844 din 3 februarie al „Gazetei învățămîntului”, o seama de neajunsuri în ceea ce privește modul cum sînt ajutați elevii cursurilor fără frecvență ale școlilor de cultură generală.

Numărul celor înscriși la aceste cursuri este an de an mai mare, fapt ce atestă dorința oamenilor muncii de a-și îmbogăți nivelul de cunoștințe. În sprînjul lor se organizează, așa cum cer instrucțiunile Ministerului Învățămîntului, ore de consultații. Se constată însă că numărul elevilor ce au posibilitatea să frecventeze aceste ore este redus, ei neavînd timpul necesar, iar unii aflîndu-se la distanțe mari de centrul de pregătire.

Lasă de dorit și modul în care se organizează examenale pentru elevii fără frecvență. Ei trebuie să se prezinte în fiecare sesiune la un număr mare de examene, ceea ce nu le creează condiții favorabile însușirii temeinice a cunoștințelor. La rîndul său, timpul prevăzut pentru o sesiune este foarte scurt, cu intervale prea mici între examene. Fiește că aceștia fi obosește pe elevi și face să crească încordarea lor.

Cred că Ministerul Învățămîntului ar putea studia esalonarea examenelor pe un timp mai lung. S-ar putea introduce eventual și aici sistemul examenelor din învățămîntul superior, unde există anual mai multe sesiuni, candidatul avînd posibilitatea să se prezinte, la fiecare din ele, la acele examene la care se simte mai bine pregătit. De exemplu, s-ar putea esalonă susținerea examenelor în trei sesiuni — ianuarie, iunie, septembrie — candidatul avînd libertatea să-și planifice examenalele de-a lungul acestora.

Prof. ILIE GHIOROAE
Birlad

Am făcut parte din multe comisii de examene la învățămîntul fără frecvență și am constatat, cu regret, că nu întotdeauna elevii vîi bine pregătiți. Cauza acestei stări de lucruri stă, după mine, și în faptul că unii candidați mai sînt stăpîniți de mentalitatea că examenalele sînt o simplă formalitate în calea spre obținerea unui certificat. Pornind de la această concepție fundamental greșită și cu totul dăunătoare societății noastre, ei nu se pregătesc cu seriozitate pentru examene. Avem o adevărată admirație și ne manifestăm o caldă simpatie pentru candidații care fac eforturi pentru a-și însuși cunoștințele necesare, dar nu ne putem împăra de fel cu mentalitatea acestor candidați care încearcă pe orice cale, fără muncă, să pună mîna pe un certificat la care n-au dreptul.

Trebuie să recunoaștem însă că la menținerea lipsurilor existente contribuim într-o oarecare măsură și noi, profesorii examinatori, animăți uneori de un exces de bunăvoință. O supraveghere și o examinare mai atentă de către toate comisiile și în toate sesiunile ar duce — sînt sigur — la formarea convingerii candidaților că nu se poate promova decît prin muncă corectă. Nu este mai puțin adevărat că trebuie întîrzi și sprînjul acordat elevilor, prin îmbunătățirea sistemului de consultații. Poate că ar trebui luată în considerare și problema sporirii numărului anilor de studiu, așa ca elevii să poată parcurge materia într-un ritm care să asigure aprofundarea ei temeinică.

Prof. STAN N. CUCU

Sînt muncitor și elev în clasa a XI-a la cursurile fără frecvență, la secția umanistică. Am citit cu viu interes articolul „Sesiunea și propunerea” publicat în nr. 844 din 3 februarie. În mod just arată articolul că elevii de la fără frecvență întîmpină greutăți în studiu.

Mi se pare foarte bine venită propunerea formulată de autorul articolului, prof. F. Anghel, ca școlile să extindă consultațiile pentru cei ce studiază fără frecvență. Într-adevăr pentru noi, elevii, aceste consultații sînt foarte valoroase. Numai că ele se țin prea rar, iar în unele locuri au fost chiar suspendate.

În curînd elevii clasei a XI-a de la secția fără frecvență vor intra într-o nouă sesiune de examene. Ei sînt cu strîngere nevoia unor consultații, dar școlile din Capitală sînt foarte zgîrcite în această privință. Mulți colegi de ai mei, muncitori, doresc ca și mine să fie ajutați mai serios la matematică, română, fizică, chimie și limbi străine. Aici orele de consultații sînt prea puține și, pe lîngă aceasta, unii din cei care le țin vin cu întîrziere sau expediază problemele în grabă. Este adevărat însă și faptul că mulți elevi lipsesc de la consultații.

Cred că, avînd ajutorul efectiv al corpului didactic și al conducătorilor de întreprinderi și cu voință și dragoste noastră pentru cultură, vom putea face față mai bine cerințelor.

PETRE IONESCU

ANCHETA NOASTRĂ

Grammatica în școală

Printre unii profesori și specialiști există opinia că gramatica școlară trebuie să țină pasul, cît mai mult posibil, cu tratatul de gramatică al Academiei. Judecînd după argumentele lor, s-ar crede că posibilitatea de a analiza un text în școală devine nulă fără cunoașterea determinantilor pozitive circumstanțiale, că ideea de sistem apare viciat fundamental în mintea elevului lipsit de noțiunea de propoziție predicativă suplimentară și că limba română se vorbește corect abia după ce a fost descoperită existența construcțiilor care exprimă conținutul și excepția.

Cît de mult poate fi apropiată gramatica școlară de tratatul Academiei? O constatare a profesorilor de limbă maternă din Franța a ajuns, în această privință, la concluzia că predarea excesiv descriptivă a gramaticii pune pe elev în prezența unei terminologii complexe dar, dacă se judecă după rezultate, nu-l pune deloc în situația de a se exprima mai bine („Cahiers pedagogiques pour l'enseignement du second degré”, 1965, nr. 54, p. 45). Iar în încheierea dezbaterilor unei sesiuni metodico-științifice organizate la Brașov, în 1965, de Societatea de științe istorice și filologice în colaborare cu Institutul de lingvistică al Academiei, acad. Al. Graur rostea următoarele cuvinte: „nu trebuie să aducem în fața elevilor discuțiile în contradicție și, mai mult, este preferabil să-l lăsăm să ignoreze chestiunile prea subtile. Să le pretindem în schimb să cunoască foarte bine datele elementare, cu care se vor întîlni în viață la fiecare pas și asupra cărora le putem prezenta o doctrină sigură”. Gradul de utilitate imediată a cunoștințelor de limbă, măsura randamentului lor în realizarea sarcinilor obiective și s-ar înscris, credem, printre criteriile de bază ale determinării volumului de noțiuni gramaticale

în școală și ale nominalizării acestora în programe.

Calitatea procesului instructiv, și, prin aceasta, rezultatele activității didactice la obiectul nostru depind nu numai de rigurozitatea sistemului de cunoștințe determinat după criterii științifice, ci și de alți factori, printre care și spiritul în care este concepută predarea limbii materne în școală. Opinia majorității participanților la sesiunea metodico-științifică de la Brașov, amintită mai sus, opinia la care subscriem întru totul, era că predarea gramaticii în școală trebuie să aibă caracter preponderent aplicativ, orientîndu-se pe elevi spre înțelegerea elementelor gramaticale concrete, spre folosirea corectă a regulilor ortografice și ortopedice și înlăturînd memorizarea mecanică a unor definiții și reguli. Așadar, „contemporaneitatea” gramaticii în școală n-ar putea ignora cerința de a se păstra un raport constant de pondere între teoria și practica gramatică, în favoarea acesteia din urmă. Excesul de teoretizare poate proveni nu numai din apropierea exagerată a gramaticii școlare de tratatul Academiei, ci și din absolutizarea unor forme de aplicare a cunoștințelor, cum ar fi analiza gramatică practică îndeosebi pentru problemele teoretice.

Pentru didactica modernă, procesul instructiv este un proces de cunoaștere specific, în care gîndirea elevilor trebuie să reabsoarbă noțiunile, categoriile și legile științifice, apoi să le sistematizeze în mod corespunzător. Menținîndu-se în cadrul sistemului tradițional de comunicare și de operare cu cunoștințele gramaticale, facem să persiste unele procese empirice, pragmatice sau chiar extragramaticale, care anulează acțiunea gîndirii, generînd formalismul. Folosirea întrebării ca unic mijloc de a recunoaște natura și funcțiunea unui cuvînt este, credem, un astfel de procedeu. Dacă, de pildă, pretindem elevilor să de-

limite funcțional pronomule demonstrativ de adjectival demonstrativ prin indicia (extrasă dintr-o lucrare trimisă spre publicare): „Cînd putem pune întrebarea care? unui pronume demonstrativ, el nu mai este pronume, ci adjectiv” — înlocuim operarea cu definiția, deci actul de gîndire, procesul normal de raportare a unui fapt particular la un integrator, printr-un artificiu care se substituie cunoștințelor gramaticale și gîndirii, făcîndu-le inoperante. La un curs de pregătire pentru examenul de definitivitate, viitorii învățători au respins toate argumentele prin care se demonstra că în: „Era prietenul acesta al meu trăitor în sat la Fierbinți” (Sadoveanu), posesivul al meu nu este în genitiv, susținînd pînă la sfîrșit pe cel ce conducea seminarul de ignoranță: cum e posibil ca un cuvînt care răspunde la întrebarea al cui? să nu fie în genitiv! Mai citez o indicație din aceeași sursă: „Deosebirea dintre conjuncție și prepoziție se poate face astfel: dacă o putem alătura cu eu, este conjuncție; dacă nu, este prepoziție”. Deci alt gen de artificiu, la fel de primejdios, care dizolvă gramatica în rebus și gîndirea în clișeu. Modul concret de predare este deci alt factor important care determină randamentul slab al procesului instructiv și formativ la obiectul nostru.

Ruptă din ansamblul științelor lingvistice care se studiază în școală și considerată în exclusivitate, gramatica tînde să-și asume, în conștiința unora dintre noi, sarcinile, meritele și lipsurile întregului obiect din care face parte — limba maternă. La sesiunea metodico-științifică amintită mai înainte se citau, printre altele, și următoarele răspunsuri ale unor absolvenți prezentați la examenul de admitere într-o facultate de filologie: „Lucașărul îi face curte fetei de împărțat”; „Cătălina nu aprobă dintr-o dată dragostea Lucașărului”; „Cătălin, profund de fizicul său atră-

gător”, se însoțeau pe lîngă Cătălina”. Este evident că, în astfel de situații, încă numeroase, nu mijloacele gramaticale propriu-zise lipsesc absolvenților de liceu. De aceea, subscriem fără rezerve la concluzia referenților de atunci (Stefan Munteanu și Ion Mutiu): „Înclinăm să credem că în predarea limbii române în școală raporturile dintre vocabular și gramatică trebuie privite într-o altă lumină... că studiul vocabularului în școală de cultură generală ar trebui să ocupe un loc mai întins decît cel acordat acestui capitol în programa actuală”. Și tot fără rezerve susținem propunerile referitoare la studiul mai amănunțit al neologismului, al dubletelor lexicale, al sinonimiei și polisemiei, al sensurilor proprii și figurate ale cuvintului. Am mai putea arăta că manualele franceze pentru clase corespunzătoare ultimilor patru ani ai școlii noastre generale acordă spațiu strict egal — deci pondere absolută identică — gramaticii, vocabularului și exercițiilor de redactare (de pildă, manualele lui J. Beaugrand și M. Courraud, în Classiques Hachette, 1962).

Se discută de mult despre situația nesatisfăcătoare în domeniul predării gramaticii fără ca, între timp, în literatura de specialitate să fi survenit vreo cercetare fundamentală pe care să se sprijine sugestiile sau propunerile noastre noi. Continuu să ne lipsească generalizările teoretice desprinse din cercetări experimentale de largă cuprindere și referitoare la probleme-cheie, cum ar fi acelea ridicate mai sus (criteriile de determinare a volumului de cunoștințe gramaticale și de nominalizare a lor pentru fiecare treaptă importantă de învățămînt, raportul de pondere dintre teoria și practica gramatică, sistemul de comunicare a cunoștințelor de limbă și de operare cu ele, raportul de pondere dintre gramatică și vocabular ș.a.m.d.). Nu dispunem, apoi, de un studiu — realizat prin mij-

loace statistice moderne — asupra greșelilor de limbă comise de elevi, nici de o evidență a greșelilor dispuse pe tipuri de limitate științific și diferențiate după gravitate, pe baza unui barem obiectiv. În aceste condiții, discuția nu poate valorifica decît experiența izolată, observația competentă sau intuiția superioară — foarte utile, evident, dar totuși insuficiente pentru o concluzie hotărîtoare.

În ce ne privește, am scocotit utilă o reconsiderare a programelor școlare în sensul problemelor ridicate de discuția actuală, lucru care ar angaja și structura manualelor în circulație.

La ancheta inițiată de „Gazeta învățămîntului” privind gramatica în școală s-au primit și alte răspunsuri, exprimînd puncte de vedere izvorite din interesul pentru sporirea eficienței studiului limbii române.

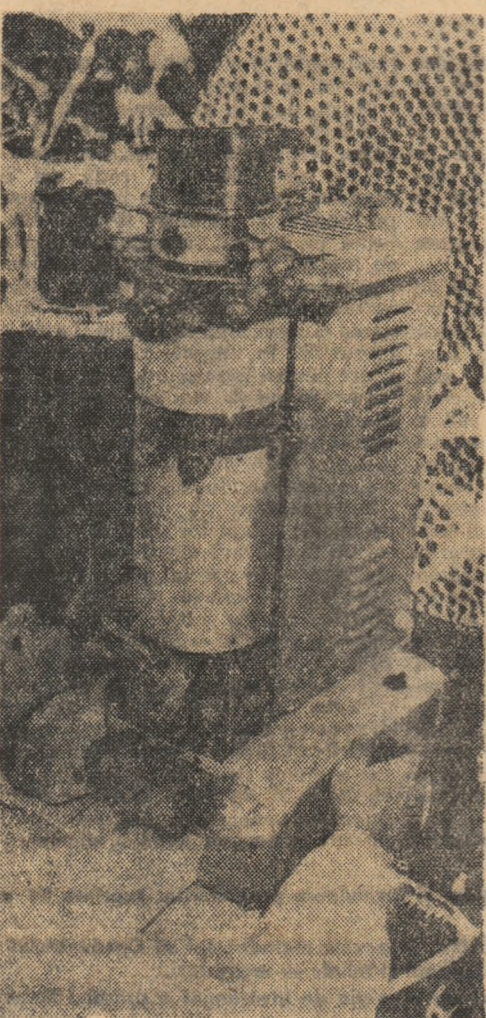
Referindu-se la rolul profesorului în însușirea cunoștințelor de gramatică, prof. MIHAI GOLESCU din raionul Cămin, județul Argeș este de părere că acestuia îi revine datoria de a face din gramatică un studiu atractiv, fără de care nici manualele și nici programele nu vor putea rezolva problema nivelului și trîncinicii cunoștințelor de limbă română.

Profesoara RAISA BOIANGIU, din Hunedoara, crede că în momentul de față nu se realizează o îmbinare corespunzătoare între analiza gramatică și cea stilistică, ceea ce îi lipsește pe elevii de posibilitatea de a-și forma „simțul limbii”. Tovarășa Boiangiu propune, între altele, ca elevii să analizeze texte redactate în diferite stiluri, pentru a observa „pe viu” cum se îmbină cuvintele în propoziții și acestea în fraze, cum se realizează plasticitatea exprimării. Aceasta va contribui și la împlinirea deciderului ca predarea să devină mai interesantă, mai atractivă.

Prof. MIHAIL MERICARU din raionul Tg. Neamț atrage atenția asupra consecințelor pe care le are amplificarea discuțiilor teoretice în dauna analizei practice.

La ancheta noastră au mai trimis răspunsuri prof. MARIANA NUȘI VINTILĂ (București), MARIN NICOLAE (Cîmpina), ARISTOTEL CODRUS (Bălești), EUGENIA IANCU (Bacău), MAXIM VIOREL (Botosani), MARIUS TERCHILĂ (Brașov), I. DINESCU (Tg. Ocna), M. VOICULESCU (Drăgănești), ANTON COSMA (Dumbrăveni), FLORENTIN CĂTAN (Alexandria), ION BALAS (Huedin), NICOLAE GIURCIU (Sibiu), MIHAI BONACI (Oradea), GEORGETA SCUTĂRU (Iasi), NICOLAE CIOBANU (Deva), etc. Marea majoritate a acestora subliniază necesitatea de a se elimina din gramatica școlară tot ce o încarcă inutil, argumentînd afirmațiile lor cu exemple din practica la catedră.

Cu convingere și cu propunerile formulate în cadrul anchetei noastre își pot aduce contribuția la îmbunătățirea studiului gramaticii, redactașii gazetei va pune toate răspunsurile primite la dispoziția direcției de resort din Ministerul Învățămîntului spre a fi avute în vedere la elaborarea măsurilor menite să simplifice gramatica școlară și să ridice eficiența predării ei.

Privind la microscopul electronic (fundatul montajului reprezintă structura microorganismelor)

Specificul educației fizice cu grupele de elevi

După cum se știe, demixtarea lecțiilor de educație fizică a făcut posibilă efectuarea acestora separat cu grupe de băieți și grupe de fete. Fundamentul științific, această măsură ține seama de faptul că, dacă până la 9-10 ani organismul uman nu prezintă prea mari diferențe, mijloacele educației fizice pot fi aproape aceleași pentru băieți și fete, nu tot așa se pune problema la vârsta școlară mijlocie și mare, când organismul fetelor se caracterizează printr-o structură mai puțin solidă a oaselor, printr-o mai redusă dezvoltare generală a musculaturii corpului, printr-o centură pelviană mai lată și o musculatură mai tare a părții inferioare a bazinului. În același timp, datorită dimensiunilor mai reduse ale cutiei toracice, plămînilor și inimii, fetele au o rezistență fizică generală mai mică decât a băieților. Trebuie să se aibă în vedere, în sfârșit, faptul că procesele psihologice, fiziologice și biologice din perioada de dezvoltare decurg la fete mult mai repede, mai pronunțat și mai complex decât la băieți, ca și faptul că ele au posibilități mai reduse de concentrare nervoasă, obosesc mai repede, sînt mai emotive, mai timide în mișcare.

Pornind de la aceste caracteristici, am căutat să găsim, pentru lecțiile de educație fizică la fete, mijloacele cele mai apropiate tipului morfo-fiziologic al organismului lor, astfel încît structura mișcărilor folosite, numărul și volumul acestora, timpul afectat exercițiilor să contribuie la cit mai bună lor dezvoltare fizică. Am urmărit astfel întărirea musculaturii abdominale, care trebuie să fie nu numai puternică, dar și elastică, organizînd pentru aceasta exerciții cu caracter dinamic, urmate de exerciții de relaxare, care duc la obținerea unei elasticități musculare cu consum mic de energie, după care se poate trece fără pericol la exerciții cu mobilitate maximă. M-a preocupat, de asemenea, dezvoltarea coordonării mișcărilor și am căutat să-mi obișnuiesc elevele să memoreze și să execute combinații de exerciții mai complexe, mai variate. Pentru a le educa simțul ritmului am efectuat cu ele exerciții în lanțuri de brațe, combinații de mișcări în grup, în perechi, mișcări care se succed regulat, însoțite de mișcări cu cîntec,

cu bății în tamburin, exerciții care marchează timpuri tari sau timpuri slabi. Am putut constata cu acest prilej că alternarea elementelor executate după ritm diferit și în tempo diferit creează un interes mai mare pentru exerciții și dă expresivitate mișcărilor. Printr-un ciclu de lecții de atletism și jocuri sportive am urmărit educarea respirației în efort și după efort, realizarea alternanței între relaxare și contractare musculară, pentru obținerea unei înșurubări mai bune a mișcărilor.

Educarea respirației, menită să contribuie la mărirea capacității vitale a organismului, s-a realizat și în așa numitul „moment medical”. În cadrul acestui „moment”, care are loc la sfîrșitul părții fundamentale a lecției, grupe de elevi cu vicii de atitudine (scolioză în „C” stînga, scolioză în „C dreapta”, cifoză, lordoză, umăr căzut) execută, timp de 3-4 minute, o serie de exerciții compensatoare a deviațiilor coloanei vertebrale. Totodată, constatînd că unele eleve au piciorul plat, am folosit exerciții de ridicare pe vîrful, pe care le executăm în partea pregătitoare a lecției. Să notăm că, în bună parte, existența piciorului plat se datorește și faptului că elevele poartă ghete de baschet care, nelăsînd articulația gleznei să lucreze, fac să dispară suplețea ei, iar mersul să fie greoi și nenatural.

Ținînd seama de importanța dezvoltării forței în picioarele toată disciplinele sportive, am organizat la una din clasele cu care lucrez un experiment în care urmăresc să folosesc, în vederea dezvoltării acestei forțe, numai mijloacele specifice feminine. De exemplu, în loc de joc de gleznă, exerciții foarte folositoare pentru probe atletice, elevele mele folosesc mersul ascuțit, care antrenează aceleași grupe musculare; în loc de ridicarea genunchilor la piept, pentru alargarea de viteză, folosim pasul înalt s.a.m.d.

Căuțind să ridic conținutul eficienței lecției, am început să aplic în acest an școlar și metoda antrenamentului în circuit pentru dezvoltarea unor calități fizice. Lucrînd cu opt ateliere, am introdus exerciții pentru mobilitate, suplete, întărirea musculaturii abdominale, îndeminare și echilibru. Folosesc metoda lucrului în circuit la sfîrșitul părții fundamentale a

lecției, timp de 10-12 minute. La fiecare atelier lucrează în același timp cîte 4 eleve, timp de 30 de secunde, după care urmează o pauză de 10 secunde în care timp grupele se deplasează spre noul atelier. Iată, de exemplu, cum s-au desfășurat o serie de exerciții pe baza acestei metode. În primul atelier s-au efectuat sărituri cu coarda; în cel de al doilea — împingerea mingii medicinale de la o elevă la alta; în cel de al treilea — agățări de frînghie și încercări de menținere; în cel de al patrulea — exerciții pentru abdomen — sprijin înapoi șezînd, ridicarea simultană a brațelor și picioarelor, atingînd cu palmele vîrfurile picioarelor întinse; în cel de al cincilea — în sprijin genuit, săritură în extensie; în cel de al șaselea — stînd cu brațele înainte, ținînd în fiecare mînă cîte o gantă, ducerea brațelor lateral și revenire; în cel de al șaptelea — săritură într-un picior peste 4 cutii așezate în linie la distanța de 1 metru una de alta, cu schimbarea piciorului la înalțare; în cel de al optulea — dribling șerpuit cu mingea de baschet peste 5 măciuci de gimnastică așezate pe aceeași linie, la distanța de 1 m una de alta, schimbînd mîna la înalțare. Metoda lucrului în circuit a făcut să crească interesul elevelor pentru lecție, a dat accesul a mai mare densitate.

Cred că, pentru continua îmbunătățire a lecțiilor de educație fizică, pentru ca acestea să țină seama de specificul dezvoltării diferentiate a elevilor, ar trebui intensificat schimbul de experiență între profesori. Sugerez, de asemenea, alcătuirea unor îndrumări metodice specifice, pe vîrstă și sex, pentru diverse discipline sportive, ca și editarea unor planșe, a unor filme și diafilme de specialitate.

Sînt sigură că, pregătindu-ne serios pentru lecții, fiind la curent cu tot ce este nou în domeniul nostru de activitate, cu noștinii cit mai bine posibilitățile fiecărui elev cu care lucrăm și căuțînd să folosim mijloacele cele mai bune în predarea lecțiilor, vom reuși să asigurăm o cit mai bună dezvoltare fizică a tineretului.

Prof. JENICA AITEL
Liceul „Gh. Șincai” București

„Colocvii”

DESPRE ȘCOALA, FAMILIE ȘI SOCIETATE

nr. 2 (8), februarie 1967

IN CUPRINS:

Valeriu Puscaru: Carpații Maramureșului și obiectivele turistice. Petre Drăgoiescu: Părinți buni și părinți vitregi.

Serbia Stali: Cultură umanistică și cultură lingvistică.

F. Fischbein: Climatul educativ în familie.

Rada Dan Nicolae: Bucuria de a fi mamă.

Monica Macevei: Autoportrete dintr-o constituție.

N. Mohorea, F. Roșianu: Orizontul cultural al tinerilor.

Ion Butaru: Tînrul din hol.

Lucia Atanasescu: Lacrimile copiilor.

Pantelimon Gola: Educarea vitei în familie.

Veronica Perumbacu: Un prag, citiva dascăli și citiva amintiri.

Antoia Tabacachi: Mihail Ralea despre educația socială.

H. Culea: Carențele familiei și efectele lor asupra unor minori.

Romulus Valpescu: Cîntecul lui Roland.

Paulina Căldăraru: Note din catalog și de seară.

Marieta Ghivirigă: Dar vina mea?

Tudor Gherman: Despre sociabilitatea elevului.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

E. Elias: Discuții manual de școală.

Paul E. Marian: Cu Bernard Clavel despre: Rolul familiei și al societății în formarea tineretului; noile raporturi dintre părinți și copii; autoritatea părinților la educarea tineretului; reducerea tinerilor delincvenți.

Agătin scrie de cititorii „Colocvii” ca cititorii. Comentarii, Cronici, Dicționar psihopedagogic, Recomandări de cărți pe vîrstă școlară, Mica bibliografie celebră, Enciclopedie de buzunar, Pagina redacției, Publicitate.

Metodologia

Preocupări actuale în modernizarea învățămîntului din R. S. Cehoslovacă

În cadrul schimburilor culturale dintre Republica Socialistă România și R. S. Cehoslovacă, între 21-28 februarie a.c. ne-a vizitat jara o delegație a Ministerului Învățămîntului din R. S. Cehoslovacă, condusă de Vaclav Hendrych, adjunct al ministrului învățămîntului. Delegația, din care au făcut parte de asemenea prof. dr. Emil Kraemer, decanul Facultății de pedagogie a Universității Caroline din Praga și prof. dr. Frantisek Jiraneck, de la Institutul pentru pregătirea cadrelor didactice a Universității Caroline, a vizitat universitățile și institutele de perfecționare a cadrelor didactice din București și Cluj, licee, școli generale de 8 ani și diferite instituții social-culturale din cele două orașe.

Un redactor al „Gazetei Învățămîntului” a solicitat conducătorului delegației informații în legătură cu modul cum se rezolvă problemele modernizării învățămîntului în R. S. Cehoslovacă.

— Această este, într-adevăr, o preocupare centrală și în țara noastră — a spus tov. Vaclav Hendrych. Este un fapt obiectiv: cunoștințele din toate domeniile științifice se acumulează într-un ritm vertiginos și învățămîntul încearcă să cuprindă cit mai mult din ele și de aci apare continuu primejdia supraîncălzirii elevilor. Este, de altfel, o problemă care se pune pe planul învățămîntului în întreaga lume. Căutarea soluțiilor optime înseamnă în primul rînd modernizarea învățămîntului; și nu numai o modernizare a mijloacelor de predare, prin introducerea celor mai noi curenturi ale tehnicii audio-vizuale, ci în primul rînd o modernizare în conținut. Concret, obiectivul principal este de a păstra cunoștințele fundamentale din așa-numita materie clasică, creînd totodată spațiu pentru introducerea noului material. Nu poate fi vorba, deci, de a adăugeri sau o ștergere mecanică de cunoștințe, ci de reanalizarea conținutului a întregului conținut al programelor școlare. Aceasta presupune, desigur, căuțări, studii.

— Deci, în fond, o laborioasă activitate de cercetare, de experimentare științifică la toate nivelele procesului de învățămînt.

— Categorie. În momentul de față, fără o cercetare științifică aprofundată nu se poate concepe progres real în învățămînt. De aceea, pe primul plan al preocupărilor noastre în acest domeniu se află la ora actuală unificarea eforturilor de cercetare în domeniul învățămîntului, pentru coordonarea lor. Scopul principal este elaborarea, pînă în anul 1970, a unei noi concepții unitare a învățămîntului, menită să răspundă cerințelor contemporaneității. Se alcătuiește un plan unic de cercetare, care include atît temele luate în studiu de Ministerul Învățămîntului și de alte ministere interesate în pregătirea cadrelor,

versității Caroline din Praga. Seful acestei catedre, un matematician, desfășoară cercetări în domeniul logicii matematice, fiind secundat de specialiști în pedagogie, psihologi și ingineri (care se ocupă de construirea aparatului tehnic). În același timp au loc o serie de experimente în școli, care adesea au luat naștere spontan. Deosebit de important este pentru noi în momentul de față să unificăm aceste experimente, care au un caracter practic, cu cercetarea teoretică și, totodată, să asigurăm formarea accelerată a unor cadre de specialiști în domeniul programării învățămîntului.

— După cum știm, în timpul pe care l-ați petrecut în țara noastră ați vizitat o serie de instituții de învățămînt și ați avut convorbiri la Ministerul Învățămîntului. Care sînt impresiile dumneavoastră în urma acestor vizite și convorbiri?

— Într-adevăr, programul delegației noastre a fost deosebit de bogat. Am vizitat universitățile din București și Cluj, institutele de perfecționare a cadrelor didactice din aceste localități, am purtat discuții la Consiliul Național al Profesorilor și la conducerea Sfatului popular al Capitalei, am fost primii de acad. Ștefan Balan, ministrul învățămîntului, dr. prof. univ. Miron Constantinescu și Traian Pop, adjunctul la ministrul învățămîntului. Este greu, desigur, să sintetizezi multitudinea de fapte și impresii culese. Elementul care ne-a impresionat cel mai mult este atenția acordată în România, în primul rînd, calitatea învățămîntului, concepția realistă din acest domeniu.

Concluziile este, în această privință, activitatea în sfera perfecționării cadrelor didactice, în care s-au stabilit trepte diferențiate. Se pornește de la un punct inițial foarte exigent — examenul de definitiv — apoi urmează gradele II și I, care certifică noi acumulari de bănești ale celor care le obțin. Bineînțeles, obținerea acestor grade influențează direct calitatea învățămîntului, atît prin nivelul superior al muncii desfășurate la catedră de cei care le-au dobîndit, cit și prin faptul că profesorii care dețin gradele II și I formează în fiecare școală un nucleu ce dinamizează pe o linie ascendentă întreaga activitate. Considerăm că un asemenea drum de ridicare continuă a calității învățămîntului este deosebit de solid și merită să determine succese trainice.

Cum se fac înscrierile la taberele-curs de biologie și de geografie ale S.S.N.G.

În „Gazeta Învățămîntului” nr. 887 din 24. II. 1967 a apărut o informare în legătură cu taberele-curs de biologie și geografie pe care Societatea de Științe Naturale și geografie din Republica Socialistă România le va organiza în vacanța de vară din acest an. În legătură cu această acțiune Societatea aduce la cunoștință următoarele:

Pentru fiecare profesor participant

S.S.N.G. asigură costul transportului pe C.F.R. (dus și întors), asistența științifică, unele cazări etc. Profesorul participant își suportă cheltuielii în sumă de 550 lei (reprezentînd costul mesei pe 15 zile, deplasări, cazări la cabane, cheltuieli de regie etc).

Cei interesați a participa la una din cele 8 tabere-curs sînt rugați să trimită la S.S.N.G. (Bd. Schitu

Măgureanu nr. 9, București) cereri personale, pînă la data de 30. III. 1967, în care vor menționa următoarele: numele, prenumele și adresa exactă a solicitantului; specialitatea dobîndită în facultate (institut); vîrsta; vechimea în învățămînt; tabere-curs ale S.S.N.G. la care a mai participat și în ce an; tabera-curs la care dorește să participe în anul 1967 și o altă

tabără, pentru cazul cînd la prima preferință n-ar mai fi locuri. Această cerere va fi vizată de directorul școlii, arătînd obiectul pe care profesorul solicitant l-a predat în anul școlar 1966/1967.

Societatea va comunica fiecărui profesor tabera-curs la care a fost admis, programul acesteia și alte indicații privind participarea la tabără.

Prof. VELEA KACSÓ SALOMEYA

„In larg” (linogravură)

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

În acel zbuciumat 1907...

În multe sate învățătorii s-au aflat alături de răsculați. De aici învinuindu-se adesea de burghez-înșierime lui Spiru Haret și programului lui de „activitate extrascolară” a învățătorilor. De aici sloganul care a circulat în acea vreme: învățător—instigator—rebel. De aici vira represoriilor față de învățători, povăzitorii țărănilor. Adevsa dascălii rurali au împărțit soarta părinților pe ai căror copii îi „școleau”, soarta țărănilor pe care au căutat să-i lumineze prin cultură. În județul Buzău, autoritățile au arestat pe învățătorul Iacob Gogan din satul Policiu. După ce a fost ridicat din fața școlii, care au rămas plîngînd în clasă, l-au bătut în fața satului ca pe un grozav răufăcător, l-au arestat, l-au ținut trei zile închis în sat într-o cociobă murdară; în loc de mîncare, injurături entuziaste și potolitoare de rebeliune, și, la timp, cuvenitele porții de palme întăritoare”. Așa descrie lucrurile un document al vremii. Altul mărturisește despre soarta învățătorului Ioan Mihail, din Băești Buzău. L-au bătut nu numai jandarmii, ci și arendașii și vînturarii. În ura, pentru că făcuse bancă populară și organizase obșteșta satului. Plîngeau școlarii lui toți cînd îl băteau și se rugau să-l erteze căci «domnu n-a făcut nimic